

IM.STEFANA

FUNDACJA
BATOREGO

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 3 października 2017 r.

STANOWISKO ZESPOŁU EKSPERTÓW PRAWNYCH PRZY FUNDACJI IM. STEFANA BATOREGO W SPRAWIE PREZYDENCKIEGO PROJEKTU NOWELIZACJI USTAWY O KRAJOWEJ RADZIE SĄDOWNICTWA

Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. S. Batorego poddał analizie prawnej projekt nowelizacji ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa zaprezentowany w dniu 26 września 2017 r. przez Prezydenta RP (dalej „Projekt”). **Na podstawie tej analizy Zespół stwierdza, że Projekt w całości narusza Konstytucję RP.**

Istota proponowanych zmian polega na powierzeniu wyboru sędziów, którzy zgodnie z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP reprezentują środowisko sędziowskie w Krajowej Radzie Sądownictwa (dalej: **KRS**), Sejmowi RP. Przyjęcie takiego rozwiązania oznacza, że w KRS nie będzie przedstawicieli środowiska sędziowskiego. KRS będzie bowiem składała się z 19 przedstawicieli Sejmu RP (w tym 15 będących sędziami i 4 posłów), 2 senatorów, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Ministra Sprawiedliwości, Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i osoby powołanej przez Prezydenta RP. Ukształtowanie w taki sposób składu KRS uczyni niemożliwym realizację jej podstawowego konstytucyjnego zadania, jakim jest stanie na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 186 ust. 1 Konstytucji RP).

Projekt skraca indywidualne kadencje obecnie wybranych członków KRS reprezentujących środowisko sędziowskie. Ustawodawca zamierza wprowadzić mechanizm, zgodnie z którym Sejm RP będzie wybierał 15 sędziów do KRS na wspólną 4 letnią kadencję. Zmiany te zmierzają w złym kierunku i należy ocenić je negatywnie. Powiązanie kadencji członków KRS wybranych spośród sędziów z kadencją Sejmu RP, do której prowadzi proponowana zmiana, podniesie stopień upolitycznienia KRS oraz osłabi gwarancje niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Przyjęty w Projekcie mechanizm głosowania (tj. kwalifikowana większość 3/5 w I etapie i głosowanie na zasadzie „jeden poseł – jeden głos” w II etapie) będzie miał w praktyce charakter dysfunkcyjny i nie doprowadzi do deklarowanych przez projektodawcę efektów.

Aprobatę budzi jednocześnie odstępianie od wprowadzania niekonstytucyjnego wewnętrznego podziału KRS na izby, które wzajemnie mogłyby blokować swoje działania, prowadząc tym samym do trudności w realizacji przez KRS jej konstytucyjnych zadań.

Konkludując należy stwierdzić, że przyjęcie Projektu w jego obecnym kształcie stanowiłoby bardzo poważne zagrożenie dla zachowania elementarnych standardów niezależności sądów i niezawisłości sędziów w systemie wymiaru sprawiedliwości w Polsce.

Zespół Ekspertów Prawnych przy Fundacji im. Stefana Batorego

Łukasz Bojarski — prezes zarządu i współzałożyciel Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRIS

Jacek Czaja — prezes zarządu Towarzystwa Prawniczego

dr Piotr Kładoczny — docent na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Członek Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

dr hab. Marcin Matczak — profesor w Katedrze Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, partner w Kancelarii Domański, Zakrzewski, Palinka sp.k.

dr hab. Tomasz Pietrzykowski — profesor w Katedrze Teorii i Filozofii Prawa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

dr Anna Śledzińska-Simon — Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Wrocławski

dr Tomasz Zalasieński — członek zarządu Stowarzyszenia im. Prof. Zbigniewa Hołdy, Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka sp.k.

prof. zw. dr hab. Fryderyk Zoll — profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu w Osnabrück

Zespół Ekspertów Prawnych działający od 2016 roku przy Fundacji im. Stefana Batorego zajmuje się oceną przygotowywanych przez rząd i parlament zmian prawnych dotyczących ustroju państwa oraz miejsca instytucji publicznych i obywatelskich w systemie prawa. Członkowie Zespołu prowadzą monitoring projektów aktów prawnych, analizując je przede wszystkim pod kątem zgodności wprowadzanych rozwiązań z Konstytucją RP, normami międzynarodowymi i demokratycznymi standardami państwa prawa. Oceniają też stopień ingerencji przepisów w prawa człowieka i obywatela oraz kierunek zmian ustrojowych, jaki wytycza stanowione prawo.